

İkinci El Araç Satışında KDV Hesaplaması ve Belge Düzeni

Bildiğiniz üzere ikinci el araç ticareti ile iştigal edenlerin alımları ile ilgili ilk değişiklik 7104 sayılı kanun ile getirildi.

7104 Sayılı Kanunda (Resmi Gazete: 06.04.2018 Tarih, Sayı 30383) yapılan değişiklikle;

MADDE 6- 3065 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (f) bendi (g) bendi şeklinde teselsül ettirilmiştir.

“f) İkinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce, katma değer vergisi mükellefi olmayanlardan (mükellef olanlardan istisna kapsamında yapılan alımlar dâhil) alınarak vassında esaslı değişiklik yapılmaksızın satılan ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmazların tesliminde matrah, alış bedeli düşüldükten sonra kalan tutardır.”

KDVK'un 23. Maddesine eklenen f bendi ile taşınmaz ticaretiyle iştigal edenlerin KDV mükellefi olmayan şahıslardan aldıkları araçların vassında esaslı bir değişiklik yapmadan satmaları halinde alış ve satış arasındaki fark için KDV uygulanacaktır.

Ancak bu uygulamadan, **13.02.2018 tarihli ve 30331 sayılı Resmi Gazete’de** yayımlanan **İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Hk. Yönetmelik** kapsamında yetki belgesi olan tacirler ile esnaf yararlanmaktadırlar.

Yönetmeliğe göre; yetki belgesi, Ticaret İl Müdürlüğünden alınır. Yönetmeliğin geçici 1. maddesinde, bu geçici maddenin yürürlüğe girdiği (13.02.2018’den) tarihten itibaren bir yıl içinde yetki belgesini alınması gerektiği öngörülmüştür. Bu süre daha sonra 31.08.2020 yılına kadar uzatılmıştır.

Verilen bu bir yıllık sürede; yani 31 Ağustos 2020 tarihine kadar, ikinci el araç ticareti ile uğraşan mükellefler, yetki belgesi olmaksızın özel matraha göre, matrah hesaplayabilecek ve buna göre belge düzenleyebileceklerdi. Ancak bu süre dolduktan sonra yetki belgesi şartı arandığından yetki belgesi almamış galericilerin özel matrah uygulamasından yararlanma hakkı bulunmamaktadır.

Bu düzenlemeye göre, galericiler vergi mükellefi olmayanlardan adlıkları aracın niteliğine göre alış bedelini özel matrah olarak dikkate alıp, alış ve satış arasındaki farka aracın mahiyetine göre % 1 veya %18 KDV uyguluyorlardı.

Ancak 5359 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3. maddesinde *“İkinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce bu Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen vergi oranı uygulanarak satın alınan araçların teslimi ile özel matrah uygulanarak yapılan teslimlerde, bu Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen vergi oranı uygulanır.”* ifadelerine yer verilmiştir.

41 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin (Resmi Gazete:21.04.2022 Tarih, Sayı:31816) 18. maddesi ile KDV Uygulama Genel Tebliğinin (III/C-2.5.) bölümünün ikinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Öte yandan, 28/3/2022 tarihli ve 5359 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce özel matrah uygulanarak yapılan binek otomobili teslimlerinde KDV oranının %18 olarak uygulanmasına karar verilmiştir. İkinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce başka bir yetkili satıcıdan özel matrah uygulanarak satın alınan binek otomobiller, %18 KDV oranı uygulanarak satın alınan binek otomobil olarak değerlendirilemeyeceğinden, bu araçların tesliminde satış bedelinin tamamı üzerinden %1 oranında KDV hesaplanır.”

Yapılan bu son düzenleme ile oto galericilerin vergi mükellefi olmayanlardan aldıkları araçlar için özel matrah uygulanan kısmın dışında kalan tutar (alış-satış arasındaki fark) için aracın vasfı ne olursa olsun ister binek, ister ticari % 18 KDV uygulayacaklardır.

Özellikle çok sorulduğu için **“Özel Matrah”** uygulamasına da kısaca değinmek istiyorum. Özel Matrah uygulaması sadece yetki belgesi kapsamında, vergi mükellefi olmayanlardan yapılan ilk alımda satılacak araç için uygulanmaktadır. Bu mahiyetteki bir aracın oto galericiden başka bir oto galericiye satılması halinde aracı alan oto galerici aracın mahiyetine göre araç bedelinin tamamına KDV uygulamak durumundadır.

Bu açıklamalar ışığında durumu birkaç örnekle anlatalım:

Örnek 1: VG Oto Galeri şirketi KDV mükellefiyeti olmayan vatandaş A’dan bir binek otomobili/ticari aracı 500.000,00TL’ye almış ve 550.000,00TL’ye **(KDV Dahil)** satmıştır.

Bu durumda VG Oto Galeri şirketi KDV mükellefiyeti olmayan vatandaş A'dan aldığı bu binek otomobil/ticari araç için özel matrah şekli uygulayacak, alış bedeli ile satış bedeli arasındaki farka (550.000-500.000=50.000) %18 oranında KDV uygulayacaktır. Buna göre fatura da yer alması gereken işlem tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

Özel Matrah Uygulanan Tutar : 500.000,00 TL

KDV Matrahı (50.000/1,18) : 42.372,88 TL

Hesaplanan KDV Tutarı (%18): 7.627,12 TL

Fatura Toplam : 550.000,00 TL

Örnekte görüldüğü üzere ilk alımda özel matrah uygulamasına istinaden aracın vasfı binek veya ticari olsun, alış ve satış arasındaki farka %18 KDV uygulanmıştır.

Örnek 2: Aynı galeri bu kez 500.000 TL'sine aldığı aracı 490.000 TL'ye sattığını varsayalım; Bu defa belge düzeni aşağıdaki gibi olacaktır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

Özel Matrah Uygulanacak Tutar : 490.000 TL (araç zararına satış olduğu için)

Fatura Toplamı : 490.000 TL şeklinde olacaktır.

Örnek 3: VG Oto Galeri şirketi, KDV mükellefiyeti olmayan vatandaş A'dan bir **binek otomobili** 500.000.TL'ye almış ve bir süre sonra başka bir galeri şirketi olan MA Oto Galeri şirketine KDV dahil 550.000.TL'ye satmıştır. MA Oto Galeri şirketi de aynı otomobili B adlı kişiye KDV dahil 600.000.TL'ye satmıştır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

Özel Matrah Uygulanan Tutar : 500.000,00 TL

KDV Matrahı (50.000/1,18) : 42.372,88 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 7.627,12 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL.

MA Oto Galeri için satış belge düzeni: (Oto Galeriden alındığı için özel matrah uygulaması olmayacaktır. Aracın vasfı binek otomobil olduğu için araç bedelinin tamamına % 1 KDV uygulayacaktır.

KDV Matrahı (600.000/1,01) : 594.059,41 TL

Hesaplanan KDV % 1 : 5.940,59 TL

Fatura Toplamı : 600.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

Örnek 4: VG Oto Galeri şirketi, KDV mükellefiyeti olmayan vatandaş A'dan bir **ticari kamyoneti** 500.000.TL'ye almış ve bir süre sonra başka bir galeri şirketi olan MA Oto Galeri şirketine KDV dahil 550.000.TL'ye satmıştır. MA Oto Galeri şirketi de aynı otomobili B adlı kişiye KDV dahil 600.000.TL'ye satmıştır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

Özel Matrah Uygulanan Tutar : 500.000,00 TL

KDV Matrahı (50.000/1,18) : 42.372,88 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 7.627,12 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL.

MA Oto Galeri İçin Satış Belge Düzeni: (Oto Galeriden alındığı için özel matrah uygulaması olmayacaktır. Aracın vasfı ticari kamyonet olduğu için araç bedelinin tamamına % 18 KDV uygulayacaktır.

KDV Matrahı (600.000/1,18) : 508.474,58 TL

Hesaplanan KDV % 1 : 91.525,42 TL

Fatura Toplamı : 600.000,00 TL. şeklinde olacaktır. Bu örnekte görüleceği üzere ticari araçların faturasız olarak vergi mükellefi olmayanlardan alınması halinde MA Oto Galeri şirketi ciddi bir KDV külfeti ile karşı karşıya kalmaktadır. Aslında 550.000 TL'ye aldığı aracı 50.000 TL kar ile sattığını düşünen MA Oto Galeri şirketi KDV külfetinden dolayı zarar etmiştir.

Örnek 5: VG Oto Galeri Şirketi, MA Oto Galeri Şirketi'nden 500.000,00 TL (KDV Dahil) aldığı binek otomobili 550.000 TL'ye A isimli şahsa satmıştır. MA Oto Galeri Şirketi binek otomobil için araç bedelinin tamamına KDV uygulamıştır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (550.000/1,01) : 544.554,46 TL

Hesaplanan KDV % 1 : 5.445,54 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

Örnek 6: VG Oto Galeri Şirketi, MA Oto Galeri Şirketi'nden 500.000,00 TL (KDV Dahil) aldığı ticari kamyoneti 550.000 TL'ye A isimli şahsa satmıştır. MA Oto Galeri Şirketi ticari kamyonet için araç bedelinin tamamına KDV uygulamıştır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (550.000/1,18) : 466.101,69 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 83.898,31 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

Örnek 7: Binek otomobil kiralama (rent a car) işiyle iştigal eden [ABC Kiralama şirketi](#) kiralama faaliyetinde kullandığı binek otomobili KDV dahil 500.000,00 TL'ye VG Oto Galeri şirketine satmıştır. VG Oto Galeri şirketi de aynı aracı KDV Dahil 550.000,00TL'ye MA Oto Galeri şirketine satmış, MA oto galeri şirketi de KDV dahil 600.000,00 TL'ye vatandaş NÇ'ye satmıştır.

ABC Kiralama şirketi için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (500.000/1,18) : 423.728,81 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 76.271,19 TL

Fatura Toplamı : 500.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

VG Oto Galeri için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (550.000/1,18) : 466.101,69 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 83.898,31 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

MA Oto Galeri için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (600.000/1,18) : 508.474,58 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 91.525,42 TL

Fatura Toplamı : 600.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

Örnek 8: İnşaat işiyle iştigal eden DEF İnşaat şirketi kayıtlarında yer alan binek otomobili KDV dahil 500.000.TL'ye VG Oto galeri şirketine satmıştır. VG Oto galeri şirketi de aynı aracı KDV dahil 550.000.TL'ye vatandaş NÇ'ye satmıştır.

DEF İnşaat Şirketi için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (500.000/1,01) : 495.049,50 TL

Hesaplanan KDV % 1 : 4.950,50 TL

Fatura Toplamı : 500.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

VG Oto Galerisi için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (550.000/1,01) : 544.554,46 TL

Hesaplanan KDV % 11 : 5.445,54 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

Örnek 9: Nakliye işiyle iştigal eden XYZ Nakliye şirketi kayıtlarında yer alan hafif ticari kamyoneti (panelvan) KDV dahil 500.000.TL'ye VG Oto galeri şirketine satmıştır. VG Oto galeri şirketi de aynı aracı KDV dahil 550.000.TL'ye vatandaş NÇ'ye satmıştır.

XYZ Nakliye Şirketi için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (500.000/1,18) : 423.728,81 TL

Hesaplanan KDV % 18 : 76.271,19 TL

Fatura Toplamı : 500.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

VG Oto Galerisi için satış belge düzeni:

KDV Matrahı (550.000/1,18) : 466.101,69 TL

Hesaplanan KDV % 11 : 83.898,31 TL

Fatura Toplamı : 550.000,00 TL. şeklinde olacaktır.

5359 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve 41 Seri No.lu KDV Genel Tebliğine göre farklı örneklemeler ile belge düzeni ve KDV hesaplamaları